

HARIDUS

Hariduse kättesaadavust mõjutab oluliselt riigikeele oskus, mistõttu tõstatub hariduse kontekstis keeleoskus kui määrava tähtsusega tegur. Riigikeele õppimine ja keeleoskuse

piisava taseme saavutamine ei taga üksnes paremaid edasiõppimis- ning karjäärivõimalusi, vaid soodustab konkurentsivõimet hilisemates valikutes tööturul.

Eestikeelsele õppele üleminek ja suhtumine segarühmadesse

Uuringutulemustest ilmneb, et enim eelistatakse osaliselt eestikeelsele õppele üleminekut juba lapse varajases eas – 66% eestlastest ja 77% teistest rahvustest inimestest peab sobivaimaks lasteaeda. Teise variandina toodi välja põhikooli 1.–3. klass, mida eelistavad vastavalt 20% ja 10% rahvusgruppide vastanutest. Lasteaed osalise eestikeelse õppe sobivaima algusajana on 2008. aasta uuringust alates olnud mõlema rahvusgrupi puhul üksmeelne eelistus. Täpsustavalt ilmnes tulemustest, et teiste rahvuste seas on eelistatuimaks variandiks (46%) selline lasteaia korraldus, kus eestikeelsest rühmades oleks võõrkeelt kõnelevatele lastele nende emakeelt valdavad abiõpetajad.

Sõltumata rahvusest, väärtustavad Eesti inimesed segarühmade ja -klasside mõju nii õpitulemustele kui ka oma keelele ja kultuurile kõrgelt. Nii eestlased kui teiste rahvuste esindajad väljendavad poolehoidu eri emakeelt kõnelevate laste segarühmadele (nii lasteaedade kui koolide kontekstis). Erinevus ilmneb üksnes eelistuste osas korraldusele – kui eestlaste eelistus on väheste mitte-eesti emakeelega laste osalemine klassis või rühmas (44% vastajatest), siis teiste rahvuste soosituimaks variandiks on olukord, kus jagunemine oleks pooleks (50%).

Keskmine hinnang segarühmadele ja -klassidele rahvusgruppide lõikes (Hinnangud on antud skaalal 1–7, kus 1 tähistab „halb“ ning 7 „hea“ varianti.)

Eelistused põhikooli ja gümnaasiumi korralduses

Põhikoolide puhul pooldavad eestlased enim eestikeelse õppekeelega varianti (72%) ning teiste rahvuste puhul selget eelistust ei ilmnenu (venekeelne põhikool osalise eestikeelse õppega – 19%, eesti õppekeelega kool – 17%, keelekümblusklass – 17%). Sarnane tendents ilmnes ka eelistuste puhul gümnaasiumi korraldusele.

Venekeelse põhihariduse andmist Eestis peavad eestlased oluliseks eelkõige seetõttu, et kõigil oleks võimalus õppida emakeeles (43%). Teiste rahvuste puhul on oluliseks

argumentiks ka heade ainealaste teadmiste omandamine (53%). Teistest rahvustest inimeste arvates on kvaliteetne haridus vene noortele võrreldes eesti noortega vähemal määral kättesaadav, kusjuures suurim erinevus hinnangutes esines kõrghariduse kohta (eestlaste hinnang 4-pallisel skaalal 3,3 palli ning teiste rahvuste puhul 2,6 palli). Positiivse tendentsina võib tõdeda, et võrreldes 2011. aasta tulemustega on hinnangud kvaliteetse hariduse kättesaadavusele mõlema rahvusgrupi lõikes paranenud.

Eestikeelsele osalisele aineõppele üleminek

Uuringutulemustest ilmnes, et eestlaste hinnangul parandab 2007. aastal alanud osalisele eestikeelsele aineõppele üleminek vene õpilaste eesti keele oskust, tõstab vene koolide lõpetajate konkurentsivõimet tööturul ning avardab vene koolide õpilaste jaoks haridus- ja edasiõppimisvõimalusi. Teiste rahvuste esindajad on seevastu enim seisukohal, et eestikeelne aineõpe tähendab õpilastele märkimisväärset lisakoormust aine omandamisel ning tekitab õpilastel psühholoogilist stressi ning pinget. Samas nägid teiste rahvuste esindajad ülemineku positiivse küljena seda, et ühine eestikeelne aineõpe soosib kontaktide tekkimist eestlaste ja venekeelse elanikkonna vahel. Võrreldes 2011. aasta uuringutulemustega on antud näitaja ka oluliselt paranenud (4-palli skaalal 2011 – 2,8; 2015 – 3,1).

Mõlema rühvusrühvi hinnangu kohaselt ei nähta eestikeelses aineõppes võimalikku ohutegurit vene keele ja kultuuri säilimisele Eestis. Samuti arvasid teiste rahvuste esindajad, et eestikeelne aineõpe ei ühtlusta eesti ja vene õppekeele koolide õpilaste teadmiste taset.

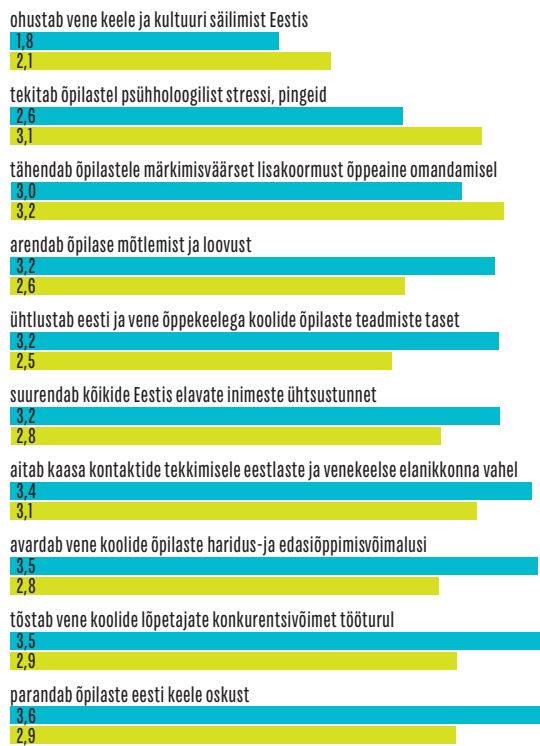
Noorte kogemused liitgümnaasiumist

Lisaks kirjalikule küsitlusele uuriti integratsiooni monitoriingu käigus ka liitgümnaasiumis õppivate eesti- ja venekeelsete abiturientide hinnanguid ning arvamusi seoses üleminekuprotsessiga osalisele eestikeelsele õppele.

Vene keelt emakeelena kõnelevad abiturientid märkisid, et kuigi nad ei eeldagi erikohtlemist ja on suurema õpikoormusega arvestanud, siis lihtsamad või lihtsustatud tekstid aitaksid teadmiste omandamisele rohkem kaasa. Samuti osundasid nad õpetajate poolse toe vajadusele, seda nii raskemate terminite tõlkimise, lihtsamate eestikeelsete sõnadega seletamise kui ka tekstide läbitöötamiseks suurema ajavaru võimaldamise näol. Gümnaasistid tõid välja ka mõned süsteemi ülesehituslikud vead – katkendlik eesti keele õpe ja põhikoormuse koondumine kümnendasse klassi, mis pärsib eestikeelsetest ainetundidest saadavat kasu, ning vähene informeeritus eesti keele õppimise olulisuse kohta enne gümnaasiumiastet. Selle kõrval aga tõdeti, et ühised eestikeelsed ainetunnid on soodustanud kontaktide tihendamist ning omavahelist suhtlemist eesti ja vene noorte vahel.

Kokkuvõttes olid mõlemad rühvusrühvid aga samal meelel, et ühiseid eestikeelseid ainetunde võiks olla rohkem ning need võiksid alata juba enne gümnaasiumiastet, seda nii eesti keele oskuse arendamise, omavahelise suhtluse tihendamise kui ka tugevama ühtsustunde tekitamiseks.

Keskmiised hinnangud väidetele seoses eestikeelsele aineõppele üleminekuga vene õppekeele gümnaasiumides (Integratsiooni monitoriing 2015)

■ eestlased
■ teised rahvused